

Міністерство освіти і науки України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Тези

**77-ї наукової конференції професорів,
викладачів, наукових працівників,
аспірантів та студентів університету**

ТОМ 2

16 травня – 22 травня 2025 р.

Ще один проєкт розроблений Vincent Callebaut – пропонує до 2050 року перетворити центр Парижа на "зелене місто". Робота під назвою Smart City була представлена в рамках глобального плану Climate Energy. Архітектор пропонує модифікувати звичні хмарочоси, наситивши їх деревами, які впишуться в оновлену інфраструктуру міста. Планується, що в таких будівлях будуть встановлені сонячні фотоелектричні системи, технології пасивного опалення та охолодження, системи переробки дощової води і вертикальні сади, які допомагають очищати повітря. [4]

Висновки:

Перехід від енергоекономічної та енергоефективної до екологічної житлової та громадської забудови, «зеленої архітектури» та містобудівних рішень на засадах смарт-технологій (смарт-сіті)-розумного міста є найбільше вірогідним шляхом формування в перспективі екологічно чистого кварталу, та загалом екоміста сьогодні і в майбутньому.

Література:

1. <https://zn.ua/ukr/TECHNOLOGIES/unikalne-misto-bez-avtomobiliv-z-yavitsya-v-daniyi-180487.html>
2. https://www.architectmagazine.com/design/future-proofing-the-smart-city_o
3. <https://designtalk.club/nejmovirnyj-proekt-vidbudovy-zrujnovanogo-mista-v-iraku/>
4. <https://vertaki.com.ua/parizh-2050-ot-vensana-kallebo/>

УДК 37.064.3:378+72.01

*П.О. Васильєв, ст. викл.
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

КОУЧИНГ І ФАСИЛІТАЦІЯ У ПІДГОТОВЦІ АРХІТЕКТОРА: НОВА РОЛЬ ВИКЛАДАЧА

Сучасна архітектурна освіта виходить за межі традиційного формату «викладач — студент» як передача знань від вищого до нижчого. Зростання складності урбаністичних викликів, міждисциплінарність архітектури та потреба в креативному мисленні потребують не лише нових підходів до навчального змісту, а й зміни самого формату взаємодії.

У цьому контексті зростає роль таких інструментів, як коучинг та фасилітація, які роблять освітній процес більш гнучким, особистісно орієнтованим та ефективним. Вони дозволяють студенту ставати активним суб'єктом навчання, який не лише виконує завдання, а формує бачення, приймає рішення та рефлексує власний творчий шлях.

Перевеги коучинга: стимулювання рефлексії, постановка цілей, розвиток автономії.

Переваги фасилітації: ведення групової роботи, створення довірливого середовища, підвищення залучення студентів у прийняття рішень.

Паралельно з цим трансформується і роль викладача — з «авторитетного критика» на ментора, партнера, фасилітатора змін. У такій моделі комунікації важливо розуміти глибші психологічні механізми взаємодії. Тут на допомогу приходить транзакційний аналіз Е. Берна, зокрема поняття его-станів (Батько, Дорослий, Дитина), що допомагає глибше усвідомити, *як ми спілкуємося, чому виникають конфлікти або продуктивні зв'язки та як їх направити в конструктивне русло.*

Відповідно даної теорії можна виділити наступні види транзакцій у навчальному процесі:

- Деструктивні транзакції (авторитарна модель): Батько ↔ Підлегла Дитина.
- Продуктивні транзакції (коучинг): Дорослий ↔ Дорослий.
- Творчі транзакції (фасилітація): Турботливий Батько ↔ Творча Дитина.

Комунікації у навчанні архітектора більш емоційно насичені, особистісні і залежать від контексту проєктної роботи, де важливо підтримувати баланс між критикою, натхненням і розвитком автономії. Транзакційний аналіз дозволяє побачити, *як саме* викладач впливає на поведінку студента не лише словами, а й тоном, роллю та настановами.

Коучинг та фасилітація як нові ролі викладача сприяють формуванню стійкої, рефлексивної позиції студента-архітектора, здатного приймати рішення, ризикувати, мислити критично і працювати в команді.

Висновки. Ефективна архітектурна освіта потребує нових форматів взаємодії, де викладач — не "керівник", а коуч, фасилітатор і партнер. Застосування транзакційного аналізу дозволяє усвідомлено будувати комунікацію, уникаючи ролі «критичного батька» або «покірної дитини». Оптимальний стиль взаємодії — «Дорослий ↔ Дорослий», який сприяє розвитку критичного мислення, самостійності й творчості. Коли викладач свідомо підтримує творчу «Дитину» студента, він відкриває простір для експерименту, інновацій та професійного зростання.

Література:

1. Прищак, М. Д. Психологія. Ч. II : навчальний посібник / М. Д. Прищак, Л. А. Мауко. – Вінниця : ВНТУ, 2012. – 103 с.
2. Касьянова Г. В. Педагогіка проєктної діяльності в архітектурній школі. — Вісник КНУБА, №7, 2021.
3. Salama, A. M. Spatial Design Education: New Directions for Pedagogy in Architecture and Beyond. — Ashgate, 2015.